

22.8.2006

Dnro 3107/4/05

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Riitta Länsisyrjä

AVUSTAVAN ULOSOTTOMIEHEN MENETTELY HÄÄDÖN TÄYTÄNTÖÖNPANOSSA

Arvostelette kantelukirjelmässänne Hyvinkään kihlakunnanviraston ulosotto-osaston avustavan ulosottomiehen menettelyä häätönne täytäntöönpanossa. Arvostelette sitä, että avustava ulosottomies oli määrännyt kaikki tavaranne hävitettäväksi häädön yhteydessä. Kerrotte, että tietokoneellanne oli ollut työhönne liittyviä tiedostoja ja huoneistossa oli myös ollut muita Teille tärkeitä asiapapereita. Arvostelette myös sitä, että Teille ei jätetty vabkuvia.

Kirjoituksenne johdosta on tänne hankittu avustavan ulosottomiehen selvitys ja Hyvinkään kihlakunnanvoudin lausunto. Teille varattiin lausunnon ja selvityksen johdosta mahdollisuus vastineen antamiseen. Ette ole antanut asiassa vastinetta.

Arvioin avustavan ulosottomiehen menettelyä seuraavasti.

Ulosottolain 6 a luvun 6 §:ssä säädetään häädettävän omaisuuden käsittelystä. Jollei häädettävä ole häädön alkaessa kuljettanut pois omaisuuttaan, ulosottomiehen on huolehdittava siitä, että ulosottooperusteessa tarkoitettussa asuin- tai muissa tiloissa sekä niihin välittömästi liittyvällä alueella oleva omaisuus kuljetetaan pois. Muu, kuin vähäarvoinen omaisuus otetaan talteen. Arvoton ja vähäarvoiseksi katsottu omaisuus hävitetään. Ulosottomies voi antaa hävittämisen ulkopuolisen tehtäväksi tai antaa hakijalle – niin kuin tässä tapauksessa – tämän pyynnöstä luvan menetellä arvottoman tai vähäarvoisen omaisuuden suhteen haluamallaan tavalla. Kolmannessa momentissa todetaan vielä, että eläinten, säilytyskelvottoman ja vaarallisen omaisuuden sekä havaittujen ja muusta omaisuudesta erotettavissa olevien valokuvien, asiakirjojen ja muiden vastaavien esineiden suhteen ulosottomiehen on meneteltävä tavalla, jota olosuhteet huomioon ottaen voidaan pitää kohtuullisena.

Kyseistä lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen (HE 216/2001 vp) perusteluissa todetaan, että huoneistossa saattaa olla häädetyille tunnearvoa omaavia valokuvia tai päiväkirjoja taikka merkityksellisiä asiapapereita, kuten kirjanpitoa, kuitteja ja laskuja. Ei voida edellyttää, että ulosottomies ryhtyy niitä etsimään, mutta toisaalta ei voida pitää hyväksyttävänä niiden hävittämistään, mikäli sellaista omaisuutta havaitaan. Jos valokuvat ja asiakirjat ovat muusta omaisuudesta erotettavissa, ne tulisi ottaa talteen. Valokuvia tai asiakirjoja ei tarvitsisi ottaa erilleen esimerkiksi likaisen tai vaarallisen omaisuuden seasta.

Avustava ulosottomies on liittännyt selvitykseensä valokuva-aineistoa häätökohteesta. Kuten kihlakunnanvoudin selvityksestä ilmenee, on asunnossa ollut näkyvällä paikalla valokuvia, jotka olisi tullut ulosottolain edellä mainitun säännöksen nojalla ottaa talteen Teitä varten. Tältä osin katson avustavan ulosottomiehen menetelleen virheellisesti. Kihlakunnanvoudin selvityksen mukaan hän on kehottanut avustavaa ulosottomiestä vielä tarkemmin tutustumaan ulosottolain häätöä koskeviin säännöksiin ja niiden esitöihin sekä alan kirjallisuuteen.

Kiinnitän lisäksi huomiota siihen, että tietokoneen muistissa voi olla tiedoston muodossa laissa säilytettäväksi tarkoitettuja valokuvia ja asiakirjoja. Tämän vuoksi tietokoneen suhteen tulisi mielestäni menetellä vastaavalla tavalla kuin ulosottolain 6 a luvun 6 §:n 3 momentissa on säädetty valokuvista ja asiakirjoista. Saatan tämän käsitykseni Hyvinkään kihlakunnanviraston ulosotto-osaston tietoon.

- - -